

Posudek zpracovaný znaleckým ústavem

Je-li pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, což je třeba náležitě v usnesení o vrácení věci státnímu zástupci k došetření konkretizovat, je nutné požádat znalce o vysvětlení. Kdyby to nevedlo k výsledku, přibere se znalec jiný. Ve výjimečných zvláště obtížných případech, vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení, může policejní orgán nebo státní zástupce a v řízení před soudem předseda senátu přibrat státní orgán, vědecký ústav, vysokou školu nebo instituci specializovanou na znaleckou činnost k podání znaleckého posudku nebo přezkoumání posudku podaného znalcem.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 5 Tz 4/2007, ze dne 25.4.2007)

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání stížnost pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti České republiky v neprospěch obviněných akad. arch. V. S. , M. S. , a Ing. L. P. , proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 7. 2006, sp. zn. 12 To 29/2006, kterým byla zamítnuta stížnost krajského státního zástupce v Praze proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 15. 12. 2005, sp. zn. 5 T 56/2005, a podle § 268 odst. 2 tr. ř. rozhodl tak, že pravomocným usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 7. 2006, sp. zn. 12 To 29/2006, byl porušen zákon v ustanoveních § 147 odst. 1 a § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. a v řízení mu předcházejícím v ustanovení § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř., ve prospěch obviněných akad. arch. V. S. , M. S. a Ing. L. P.

Odůvodnění:

Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 15. 12. 2005, sp. zn. 5 T 56/2005, byla po předběžném projednání obžaloby v neveřejném zasedání vrácena podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. státnímu zástupci k došetření trestní věc obviněných akad. arch. V. S. , M. S. a Ing. L. P., stíhaných pod bodem A. I. a II. obžaloby státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Praze ze dne 12. srpna 2005, sp. zn. KZv 145/95, pro dva trestné činy porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 9 odst. 2 tr. zák. k § 255 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák., ve znění zákona č. [290/1993](#) Sb., obviněných akad. arch. V. S. a M. S. stíhaných pod bodem B. téže obžaloby pro trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák., ve znění zákona č. [290/1993](#) Sb., obviněných akad. arch. V. S. a M. S. stíhaných pod bodem C. této obžaloby pro trestný čin zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2, 4 tr. zák., a obviněného Ing. L. P. stíhaného pod bodem C. uvedené obžaloby pro účastenství na trestném činu zneužívání informací v obchodním styku formou pomoci podle 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. k § 128 odst. 2, 4 tr. zák.

Proti tomuto usnesení podal krajský státní zástupce v Praze stížnost, jež byla usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 7. 2006, sp. zn. 12 To 29/2006, podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. jako nedůvodná zamítnuta.

Proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 7. 2006 sp. zn. 12 To 29/2006, kterým byla zamítnuta stížnost státního zástupce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 15. 12. 2005, sp. zn. 5 T 56/2005, podal ministr spravedlnosti České republiky stížnost pro porušení zákona v neprospěch obviněných akad. arch. V. S. , M. S. a Ing. L. P. s tím, že zákon byl porušen v ustanoveních § 147 odst. 1, § 148 odst. 1 písm. c) a § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. ve spojení s ustanovením § 2 odst. 5 tr. ř.

V odůvodnění stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti uvedl celkem tři okruhy námitek, když pokud jde o porušení práva obviněného M. S. na obhajobu, a to ve vztahu k faktické možnosti prostudovat po skončení vyšetřování v přiměřené lhůtě spis (§ 166 tr. ř.), se závěry soudů obou stupňů podle jeho názoru polemizovat nelze. K odůvodnění stížnosti pro porušení zákona především namítl, že stížnostní soud v napadeném usnesení a zejména soud prvního stupně v usnesení ze dne 15. 12. 2005, sp. zn. 5 T 56/2005, uvedl, že orgány činné v trestním řízení v rámci došetření mají brát v úvahu omezení plynoucí z aktuálního duševního stavu obviněného akad. arch. V. S. při provádění úkonů v trestním řízení, a to v souvislosti s umožněním prostudování spisu, neboť je u něj schopnost soustředění při studiu spisu poněkud problematická. K tomu ministr spravedlnosti zdůraznil, že tento znalecký závěr jistě není důvodů zpochybňovat, ale na druhé straně byl obviněný akad. arch. V. S. řádně vyrozuměn o možnosti prostudovat spis, což je doloženo na č. l. 4300, nicméně se k tomuto úkonu nedostavil bez udání důvodu, pouze jeho obhájce se omluvil a domluvil se na náhradním termínu pro prostudování, na který se už dostavil jak obhájce, tak obviněný akad. arch. V. S. Ze spisu na č. l. 4320 až 4321 vyplynulo, že obviněný prohlásil, že se „sice cítí mizerně“, nicméně měl zájem pouze o prostudování dodatku ke znaleckému posudku, a poté již neměl zájem ani o další prostudování spisu, ani nechtěl doplnit dokazování. Vzhledem k tomu, že studium spisu ve smyslu § 166 tr. ř. je právem obviněného a jeho obhájce, je výtka ze strany soudu naprosto nedůvodná.

Další skupina námitek ve stížnosti pro porušení zákona brojila proti požadavku soudu, který se týkal nedostatečně zpracovaného znaleckého posudku z oboru ekonomiky. Krajský soud ve svém shora uvedeném usnesení poznamenal, že orgány činné v trestním řízení nedbaly jeho pokynů v předchozím usnesení o vrácení věci k došetření. Znalec se měl ve vztahu ke všem skutkům pod bodem A., B. a C. obžaloby zejména vyjádřit ke komplexní finanční a majetkové situaci předmětné obchodní společnosti. K tomu ministr spravedlnosti uvedl, že znalec byl požádán o doplnění posudku přípisem založeným na č. l. 3454 až 3456 spisu, přičemž formulace otázek odpovídala rozsahu požadovanému soudy. Znalec požádal o další doklady, které mu orgány činné v trestním řízení zajistily. Dodatek znaleckého posudku je založen na č. l. 3571 až 3592 spisu a dává jednoznačnou odpověď na základní otázku, kterou je třeba řešit ve vztahu ke skutku sub A. obžaloby, totiž zda předmětné společnosti měly v konkrétních termínech splatnosti dostatečné finanční prostředky na to, aby odvody povinných plateb byly realizovány. Jestliže pak pachatel použije takové disponibilní finanční prostředky pro jiný účel, a to minimálně ve srozumění s tím, že povinné platby v důsledku toho odvedeny nebudou, nemůže jej to exkulovat.

Pokud jde o jednání popsané v obžalobě pod bodem B., které bylo právně kvalifikované jako trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák., tkví jeho podstata v tom, že obvinění akad. arch. V. S. a M. S. využili svého postavení jednatelů několika společností k tomu, aby založili společnost P. S., a. s., jejíž základní jmění vytvořili vložím movitého a nemovitého investičního majetku dalších společností, jež byly následně nuceny si tento majetek pro zajištění vlastní výrobní činnosti pronajímat, čímž jim byla způsobena škoda, a dále k tomu, že do společnosti P. S., a. s., vložili i ochranné známky „P.“. Z toho je zjevné, že oba obvinění překročili svá jednatelská oprávnění. Poškozené společnosti P. o., s. r. o., Konstrukční oceli P., s. r. o., a Huť P. ušlechtilé oceli, s. r. o., byly tímto krokem fakticky zbaveny své produkční základny a byly donuceny si příslušná zařízení za nemalé částky pronajímat, přičemž k takovému postupu evidentně neexistoval žádný ekonomický důvod a zejména se poškozeným společností nedostalo žádné ekvivalentní protihodnoty. Tyto skutečnosti již z důkazní materie ve spise obsažené jednoznačně vyplývají a nejeví se potřebným a ani možným tuto důkazní materii dále doplňovat. Obdobná je situace i ve vztahu k jednání pod bodem C. obžaloby, právně kvalifikovanému jako trestný čin zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2, 4 tr. zák., resp. u obviněného Ing. L. P. jako účastenství formou pomoci podle § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. k tomuto trestnému činu. Podstata tohoto jednání spočívá v tom, že byl uzavřen celý komplex smluv, jednostranně

výhodných pro společnost B. A., s. r. o., v důsledku nichž byly poškozené společnosti P. o., s. r. o., Konstrukční o. P., s. r. o., a Huť P. ušlechtilé oceli, s. r. o., nuceny odesílat tržby na účet společnosti B. A., s. r. o., jež část těchto prostředků použila pro sebe. Dále byly tyto společnosti nuceny i k bezúročným půjčkám společnosti B. A., s. r. o., a společnost P. o., s. r. o., byla nucena vzít na sebe úrokové břemeno za úvěr jinak čerpaný společností B. A., s. r. o. Z již provedených důkazů rovněž jednoznačně vyplývá, že fakticky byly ve prospěch společnosti B. A., s. r. o., odčerpávány likvidní finanční prostředky z poškozených společností. I touto otázkou se znalec v doplňku znaleckého posudku zevrubně zabýval.

Třetí výhrada směřovala k požadavku soudu prvního stupně, který trval na tom, aby orgány činné v trestním řízení v přípravném řízení obstaraly materiály pro zjištění celkové ekonomické situace obchodních společností, jako podklad pro znalecké zkoumání ve vztahu ke skutkům pod písmeny B. a C. obžaloby, a to zejména od F. úřadu a od K. banky. V tomto směru soud dále uvedl, že nebyla prověřena obhajoba obviněného akad. arch. V. S. týkající se nevyfakturovaných aktivit společnosti B. A., s. r. o., ve vztahu k ostatním firmám, a taktéž ohledně praxe poskytování bezúročných půjček v obchodních společnostech P. v době předcházející působení obviněných v těchto společnostech. Ministr spravedlnosti k tomu namítl, že požadavky soudu jsou celkově velmi obecné, přičemž pro skutek pod bodem A. obžaloby je shora požadované zjištění nerozhodné, a pro ostatní skutky platí, že z důkazů a závěrů znalce doposud v řízení zjištěných a provedených jasně a jednoznačně vyplynulo, že šlo ze strany obviněných o jednání poškozující, přičemž u jednání pod bodem B. obžaloby pak je základní skutečností, že obvinění vůbec nebyli oprávněni majetek poškozených společností do společnosti P. S., a. s., transferovat a stejně tak do ní nebyli oprávněni transferovat práva k ochranným známkám „P.“. Ve vztahu k jednání pod bodem C. obžaloby je pak již ze samé podstaty patrné, že smlouvy byly uzavírány tak, aby jednostranně prospívaly společnosti B. A., s. r. o.

Závěrem stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 7. 2006, sp. zn. 12 To 29/2006, byl porušen zákon v ustanoveních § 147 odst. 1 a § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. a jemu předcházejícím usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 15. 12. 2005, sp. zn. 5 T 56/2005, byl porušen zákon v ustanovení § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. v souvislosti s ustanovením § 2 odst. 5 tr. ř., a to ve prospěch obviněných akad. arch. V. S., M. S. a Ing. L. P.

Obviněný M. S. prostřednictvím svého obhájce JUDr. R. M. doručil Nejvyššímu soudu dne 26. 3. 2007 písemné stanovisko ke stížnosti pro porušení zákona, podané ministrem spravedlnosti v jeho neprospěch, v němž vyslovil nesouhlas se závěry v této stížnosti vyslovenými a zdůraznil, že podle jeho názoru stížností napadenými rozhodnutími zákon porušen nebyl. Oba soudy ve svých rozhodnutích plně respektovaly zejména ustanovení § 2 odst. 2 tr. ř. Tato zásada se pak promítla v požadavku Vrchního soudu v Praze v usnesení ze dne 24. 7. 2006, sp. zn. 12 To 29/2006, kde tento soud na straně 7 konstatuje, že nebyly splněny všechny pokyny k doplnění dokazování tak, jak byly uloženy v rámci rozhodnutí o vrácení věci k došetření v předchozích rozhodnutích soudy obou stupňů. Vrchní soud uzavřel svou argumentaci o správnosti rozhodnutí Krajského soudu v Praze o vrácení věci státnímu zástupci k došetření tak, že napadené usnesení Krajského soudu v Praze shledal věcně správným a nezjistil ani pochybení v řízení, které mu předcházelo, a stížnost krajského státního zástupce v Praze proto zamítl jako nedůvodnou podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. Požadavek Krajského soudu v Praze, potvrzený Vrchním soudem v Praze, aby podkladové materiály pro zjištění celkové ekonomické situace obchodních společností byly obstarány od finančního úřadu a od úvěrující K. b., a. s., je podle názoru obviněného M. S. zcela oprávněný. Znalecký posudek znalce Ing. V. K. za současného stavu trpí značnými vadami. Tento znalecký posudek je zmatečný, nepřehledný, nekontrolovatelný, nemá jasně stanovené závěry a chybí přesné vyčíslení škody. Je podle obviněného zřejmé, že i policejní orgán, který předmětnou trestní věc vyšetřoval, si je rovněž vědom důkazní nedostatečnosti a chybnosti znaleckého posudku Ing. V. K. a dodatků k tomuto

posudku, neboť jen tak si lze vysvětlit postup policejního orgánu, konkrétně pplk. J. J. z Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování, Policejního prezidia České republiky, který opatřením ze dne 1. 3. 2007 rozhodl o přibrání znaleckého ústavu podle § 110 odst. 1 tr. ř. k podání znaleckého posudku a přezkoumání znaleckého posudku, včetně jeho dodatků č. 1 a 2 zpracovaného znalcem Ing. V. K. Obviněný se pozastavil nad tím, že takto Policie rozhodovala v době, kdy již byla ministrem spravedlnosti podána stížnost pro porušení zákona. Navíc v opatření policejního orgánu ze dne 1. 3. 2007 opět nebyl zohledněn požadavek znalecky prozkoumat materiály od finančního úřadu a K. b. , a. s. Rovněž tak lhůta pro vyhotovení znaleckého posudku nově přibraného znaleckého ústavu, společnosti Č. z., a. s., H. K. , vymezená do 30. 6. 2007, je s ohledem na potřebu znalecky prozkoumat mimořádně rozsáhlý listinný materiál naprosto nereálná. Obviněný M. S. se na rozdíl od ministra spravedlnosti domnívá, že zákon byl porušen, avšak v neprospěch obviněného. Na podporu své argumentace uvádí, že jeho trestní stíhání se vede již od 4. 6. 1996, přičemž dobu od 26. 11. 1996 do 11. 2. 1997 strávil ve vazbě. Ne vždy z důvodu zdravotního stavu obviněného je trestní řízení neúměrně protahováno, zejména po vrácení obžaloby ze dne 7. 8. 2000 Krajským soudem v Praze, orgány činné v trestním řízení neprovedly odstranění nedostatků a soustavně odmítaly i návrhy obhajoby. V této souvislosti obviněný poukázal na rozhodnutí Ústavního soudu pod sp. zn. I. ÚS 554/04 a usnesení Nejvyššího soudu ČR pod sp. zn. 4 Tz 1/2002 a 7 Tz 316/2001.

Obviněný M. S. je toho názoru, že v dané trestní věci rozhodnutími Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 7. 2006, sp. zn. 12 To 29/2006, a Krajského soudu v Praze ze dne 15. 12. 2005, sp. zn. 5 T 56/2005, zákon porušen nebyl. Proto navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky rozhodl tak, že podle § 268 odst. 1 písm. c) tr. ř. se stížnost pro porušení zákona podaná Nejvyššímu soudu České republiky ministrem spravedlnosti České republiky dne 16. 1. 2007, zamítá, neboť uvedená stížnost není důvodná.

Nejvyšší soud České republiky podle § 267 odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a dospěl k závěru, že zákon porušen byl.

V ustanovení § 147 odst. 1 tr. ř. je uvedeno, že při rozhodování o stížnosti přezkoumá nadřízený orgán jednak správnost všech výroků napadeného usnesení, proti nimž může stěžovatel podat stížnost, a jednak řízení předcházející napadenému usnesení. Podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. nadřízený orgán zamítne stížnost, není-li důvodná.

Z obsahu trestního spisu vedeného u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 5 T 56/2005 vyplývá, že krajský státní zástupce v Praze podal stížnost proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 15. 12. 2005, sp. zn. 5 T 56/2005, kterým byla věc po předběžném projednání obžaloby v neveřejném zasedání vrácena podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. státnímu zástupci k došetření. O této stížnosti následně rozhodl Vrchní soud v Praze, a to tak, že ji jako v celém rozsahu nedůvodnou podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítl.

Nejvyšší soud pokládá za nutné na počátku odůvodnění svého rozhodnutí uvést, že důvody, které vedly Vrchní soud v Praze k zamítnutí stížnosti státního zástupce, byly v té části, do které se soustředily námitky obsažené ve stížnosti pro porušení zákona, skutečně formulovány značně obecně, a to s odkazem na ztotožnění se s názorem Krajského soudu v Praze ohledně vrácení trestní věci státnímu zástupci k došetření.

Z hlediska vad procesně právního charakteru soud prvního stupně ohledně obviněného M. S. státnímu zástupci vytknul, že došlo k procesnímu pochybení při stanovení dalších termínů pro nahlédnutí do spisu do 19. 4. 2005, neboť vyrozumění při doručení podle § 64 odst. 2 tr. ř. bylo oznámeno uložením zásilky dne 11. 4. 2005, tzn. poslední den desetidenní lhůty, jenž byl již po

termínu stanoveném ke studiu spisu, a nebylo proto možné postupovat podle § 166 odst. 2 tr. ř., jak to policejní rada učinil. V souvislosti s tím soud uvedl, že nedošlo k řádnému skončení vyšetřování v souladu s ustanovením § 166 tr. ř., znalci neměli zřejmě k dispozici kompletní zdravotní dokumentaci obviněného M. S. a je potřeba k návrhu obhajoby vyslechnout zpracovatele znaleckého posudku z oboru neurologie, případně doplnit tento znalecký posudek. Dále je nutné stanovit obviněnému M. S. více dnů k prostudování spisového materiálu, přičemž je třeba i počítat s jejich nevyužíváním v důsledku častých hospitalizací a zdravotní neschopnosti jmenovaného. K tomu Nejvyšší soud uvádí, že stížnost pro porušení zákona s touto výtkou souhlasí, když v tomto směru ani nebyly vzneseny jakékoli námitky, a proto není třeba k tomuto důvodu vrácení věci státnímu zástupci k došetření cokoli dodávat.

Poněkud jiná je však situace u obviněného akad. arch. V. S. , ohledně něhož opět ve vztahu k možnosti prostudovat spis soud orgánům činným v přípravném řízení vytkl porušení práva obviněného na obhajobu při úkonech podle § 166 odst. 1 tr. ř., a to v souvislosti s jeho zdravotním stavem. Stížnost pro porušení zákona této výtky oponuje s tím, že obviněný akad. arch. V. S. byl řádně vyrozuměn o možnosti prostudovat spis, což je ve spise doloženo na č. l. 4300, nicméně se nedostavil bez udání důvodu, přičemž jen jeho obhájce se omluvil a dohodl se s orgány činnými v přípravném řízení na náhradním termínu pro prostudování spisu, na který se už dostavil jak obhájce, tak i obviněný.

Nejvyšší soud k tomu uvádí, že tato výhrada obsažená ve stížnosti pro porušení zákona je důvodná, protože výtka soudu první instance na straně 13 jeho usnesení je zcela nekonkrétní a soud v ní pouze zdůraznil, že je nutno při provádění úkonů přípravného řízení brát v úvahu i omezení obviněného plynoucí z jeho duševního stavu s ohledem na duševní poruchu, kterou trpí. Obviněný byl o možnosti prostudovat spis od středy dne 20. 4. 2005 řádně vyrozuměn přípisem policejního orgánu ze dne 4. 4. 2005, založeným na č. l. 4300 spisu, který byl jemu samotnému i jeho obhájci JUDr. J. Č. doručen dne 8. 4. 2005, jak vyplynulo z dokladů o doručení založených na č. l. 4317 p. v. Tento obviněný se k úkonu v tomto termínu nedostavil, aniž by pro to uvedl jakýkoli důvod. Jeho obhájce svoji neúčast v konkrétním termínu předem telefonicky a pak i písemně (č. l. 4316) omluvil s tím, že se spisem se seznámí v náhradním termínu dne 25. 4. 2005. Tohoto dne se k úkonu dostavili jak obviněný akad. arch. V. S. , tak i jeho obhájce JUDr. J. Č. (č. l. 4320 - 4321), přičemž sám obviněný prohlásil, že se sice necítí dobře, nicméně má zájem prostudovat pouze dodatek znaleckého posudku z oboru ekonomiky, přičemž obhajoba v tomto kontextu nevznesla žádné námitky a obviněný naopak prohlásil, že nemá žádné návrhy na doplnění vyšetřování a nemá ani zájem o další studium spisu. Námitky ministra spravedlnosti obsažené ve stížnosti pro porušení zákona jsou proto zcela důvodné a navíc v plném rozsahu odpovídají obsahu spisu.

Další námitky uvedené ve stížnosti pro porušení zákona, se již týkají jednotlivých skutků v obžalobě.

Ke skutku pod bodem A. obžaloby Vrchní soud ve vztahu k obviněným akad. arch. V. S. , M. S. a Ing. L. P. shrnul a vytknul, že nebyly splněny pokyny k doplnění dokazování, zejména nebyl splněn požadavek doplnit dokazování tak, aby ve všech souvislostech a ve vztahu ke všem skutkům, jako podmínka posouzení jednání obviněných po objektivní i subjektivní stránce i z hlediska společenské nebezpečnosti, byly objasněny jednak vývoj ekonomické situace uvedených společností od vstupu společnosti B. A. , s. r. o., a jednak vzájemné vazby a vztahy mezi těmito společnostmi. Zejména musí být zjištěna komplexní výchozí majetková a finanční situace, která zůstala bez odpovědi znalce ve znaleckém posudku, což znalec zdůvodnil neúplností a neprůkazností podkladů, přičemž nebyla využita zřejmá reálná možnost získat potřebné účetní doklady nebo výkazy z F. ú. K. a také z K. b., která uvedené společnosti financovala a nepochybně měla od počátku přehled o jejich finanční situaci a vývoji. Znalec se podle názoru soudu nevypořádal s otázkou solventnosti firem, pouze porovnal disponibilní prostředky - zůstatky finančních prostředků na účtech společnosti a v pokladně s předpisy a úhradami zákonných odvodů zdravotního a sociálního pojištění a daně z příjmu za

zaměstnance, nezkoumal solventnost jako celkovou schopnost firem hradit své závazky, t. j. i ve vztahu k ostatním obchodním partnerům. Pro posouzení jednání pod bodem A. považoval i Vrchní soud v Praze v napadeném usnesení tuto otázku za zcela zásadní, jak vyplynulo z odůvodnění jeho rozhodnutí na straně 7.

Ministr spravedlnosti v podané stížnosti pro porušení zákona k tomuto požadavku soudů obou stupňů namítl, že tento závěr nemůže obstát, neboť když znalec požádal o další doklady, orgány činné v trestním řízení mu tyto doklady opatřily. Navíc dodatek znaleckého posudku, který je založen na č. l. 3571 spisu, jednoznačně řeší skutečnost, zda předmětná společnost měla v rozhodné době k dispozici dost finančních prostředků na to, aby mohla provést i odvody pojištění a daně z příjmu zaměstnanců, přičemž právě toto je rozhodné pro právní posouzení jednání obviněných kvalifikované pod bodem A. I. a II. obžaloby jako dva trestné činy porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 9 odst. 2 tr. zák. k § 255 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák., ve znění zákona č. [290/1993](#) Sb.

Jednání obviněných spočívající v neodvádění pojistného na zdravotní pojištění a záloh na daň z příjmu ze závislé činnosti bylo pod bodem A. I. a II. v obžalobě kvalifikováno jako dva trestné činy porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 9 odst. 2 tr. zák. k § 255 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák., ve znění zákona č. [290/1993](#) Sb. Toto jejich jednání konkrétně spočívalo v neodvedení pojistného na zdravotní pojištění a záloh na daň z příjmu ze závislé činnosti. Tento trestný čin spáchá ten, kdo jinému způsobí škodu nikoli malou tím, že poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek. Podle odstavce 2 písm. b) bude potrestán ten, kdo způsobí takovým činem značnou škodu.

Nejvyšší soud shledal i tuto námitku ministra spravedlnosti důvodnou. Na rozdíl od původního, v tomto směru zcela nekonkrétního, usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 28. 12. 2000, sp. zn. 5 T 64/2000, jímž byla věc poprvé podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. vrácena státnímu zástupci k došetření, a navazujícího usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 4. 2001, sp. zn. 12 To 29/01, se znalec konkrétně k otázkám zformulovaným orgány činnými v přípravném řízení všemi rozhodnými skutečnostmi zabýval a své závěry přehledným a jednoznačným způsobem vysvětlil (č. l. 3571 až 3592 spisu). Soudy obou stupňů však v obecných výtkách, učiněných bez konkrétního rozboru důkazní situace a jejího vztahu k žalovaným skutkům, pokračovaly i ve svých nových rozhodnutích, které již tato stížnost pro porušení zákona napadá, když zejména podle nich nebyl splněn požadavek doplnit dokazování i ke skutkům pod body A. I. a II. obžaloby, a to objasněním jednak vývoje ekonomické situace shora uvedených společností od vstupu společnosti B. A. , s. r. o., a jednak vzájemných vazeb a vztahů mezi těmito společnostmi, přičemž zejména musí být zjištěna komplexní výchozí majetková a finanční situace.

Ve smyslu ustálené judikatury Nejvyššího soudu trestnost jednání spočívajícího v neodvedení daně, pojistného na zdravotní pojištění a pojistného na sociální zabezpečení včetně příspěvku na státní politiku zaměstnanosti jako trestného činu podle § 255 tr. zák. (resp. od 1. 1. 1998 podle § 147 tr. zák.) je podmíněna zjištěním, že zaměstnavatel měl k dispozici potřebné finanční prostředky, tj. že příslušné částky ze mzdy svým zaměstnavatelům z jejich hrubých mezd skutečně srazil a v rozporu se zákonem je neodvedl oprávněným příjemcům, ale použil je k jiným účelům (srov. č. [30/2001](#) Sb. rozh. tr.). Z tohoto hlediska není tedy nutné zjišťovat vývoj ekonomické situace uvedených společností od vstupu společnosti B. A. , s. r. o., a jejich vzájemné vazby a vztahy a již vůbec není potřebné zjišťovat jejich komplexní výchozí majetkovou a finanční situaci. Takový požadavek jde zcela nad rámec potřebného dokazování ohledně jednání obviněných spočívajícího v neodvádění pojistného na zdravotní pojištění a záloh na daň z příjmu ze závislé činnosti, které bylo pod bodem A. I. a II. v obžalobě kvalifikováno jako dva trestné činy porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 9 odst. 2 tr. zák. k § 255 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák., ve znění zákona č. [290/1993](#) Sb.

Poslední okolností, kterou je třeba se zabývat ohledně skutků pod bodem A. I. a II. obžaloby, je

tvrzení Krajského soudu, že nebyla důsledně prověřena obhajoba obviněného akad. arch. V. S. o značném rozsahu nevyfakturovaných aktivit firmy B. A. , s. r. o., ve směru k ostatním firmám. Krajský soud v Praze na straně 14 odůvodnění svého usnesení vytkl, že znalec podrobně nezkoumal veškeré účetnictví, přičemž podle názoru soudu prvního a potažmo i druhého stupně je třeba také přihlídnout k přehledům, které předložil obviněný akad. arch. V. S. , a které vyžadují podrobný výslech svědků i obviněných, přičemž dále v rámci došetření uložil orgánům činným v přípravném řízení, aby provedly i takové důkazy, jejichž potřeba nově vyvstane.

K tomu ministr spravedlnosti ve stížnosti pro porušení zákona vznesl výhradu, že požadavky soudu jsou celkově velmi obecné, pro skutky uvedené v obžalobě pod bodem A. I. a II. je požadované zjištění zcela nerozhodné.

Nejvyšší soud se v tomto směru v zásadě s námitkami obsaženými ve stížnosti pro porušení zákona ztotožňuje, neboť v uvedeném usnesení Krajského soudu v Praze jsou vysloveny jen blíže nezdůvodněné pochybnosti o závěrech znalce s poukazem na to, že nebylo zkoumáno veškeré účetnictví, aniž by Krajský soud uvedl, z čeho tyto pochybnosti vyplývají a jaký požadavek ve vztahu ke znalci je z toho činěn. Přitom je třeba zdůraznit, že znalec zkoumal dostupné účetnictví, pokud se vztahovalo ke skutkům pod body A. I. a II. obžaloby. Požadavek, aby zkoumal veškeré účetnictví je jednak nadbytečný a jednak i neuskutečnitelný, neboť jak vyplývá ze spisu není toto v celém rozsahu k dispozici. Pokud pak dále soud první instance konstatoval, že nelze přehlížet přehledy, které v tomto směru předložil obviněný akad. arch. V. S. a které podle jeho názoru vyžadují podrobný výslech obviněných a svědků, u nichž je předpoklad vědomosti v tomto směru, jde opět o další zcela nekonkrétní požadavek, neboť z tohoto pokynu není zřejmé, k čemu mají být obvinění ohledně těchto blíže neurčených přehledů vyslýcháni, dále nejsou jmenovitě uvedeni obvinění a svědci, kteří by k tomu měli být vyslechnuti atd. Z tohoto hlediska jde v zásadě o nesplnitelný požadavek pro jeho nekonkrétnost. Soudem uváděné přehledy navíc nejsou náležitě specifikovány, není uvedeno, co z nich soud hodlá vyvozovat, ke kterým skutečnostem z nich vyplývajícím mají být obvinění a svědci vyslechnuti. Z hlediska konkretizace svědků je nedostatečný „předpoklad vědomosti“ o zmíněných přehledech, neboť není ani zřejmé, kdo a na základě čeho má takový předpoklad konkretizovat.

Další skupina námitek vznesených stížností pro porušení zákona směřuje ke skutku pod bodem C) v obžalobě. Krajský soud v Praze státnímu zástupci vytkl, že nebyla prověřena obhajoba obviněných o existenci praxe bezúročných půjček v obchodní společnosti P. v době předcházející působení obviněných, a dále státnímu zástupci uložil, že je nutno obstarat originál smlouvy o půjčce ze dne 25. 5. 1993 mezi KO P. , s. r. o., jako věřitelem a P. K. , a. s., jako dlužníkem, kdy se jednalo o částku 104.791.610,- Kč, založit tuto a další obhajobou požadované smlouvy do spisu a vycházet z nich.

Ministr spravedlnosti však dospěl k závěru, že uvedené požadavky jsou nedůvodné a skutečnosti v obžalobě uvedené a konkretizované jednoznačně vyplývají z již provedeného dokazování, přičemž se nejeví potřebným a ani možným dokazování v naznačeném směru doplňovat. Ohledně jednání obsažených ve skutcích pod body B. a C. pak shodně namítl, že z důkazů a závěrů znalce doposud v řízení zjištěných a provedených vyplynulo, že šlo ze strany obviněných o jednání poškozující. Z jednání specifikovaného pod bodem C. obžaloby je z merita věci patrné, že smlouvy byly uzavírány tak, aby jednostranně prospívaly společnosti B. A., s. r. o.

Jednání v obžalobě podřazené pod bod C. je státním zástupcem kvalifikováno v případě obviněných akad. arch. V. S. a M. S. jako trestný čin zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2, 4 tr. zák., u obviněného Ing. L. P. pak jako účastenství na trestném činu zneužívání informací v obchodním styku formou pomoci podle 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. k § 128 odst. 2, 4 tr. zák. Předmětné smlouvy měly být uzavřeny na úkor společností P. o. s. r. o. , K. o. P. , s. r. o., a H. P. ušlechtilé oceli, s. r. o. Tento trestný čin spáchá ten, kdo jako pracovník, člen orgánu, společník, podnikatel nebo účastník na podnikání dvou nebo více podniků nebo organizací se stejným nebo

podobným předmětem činnosti v úmyslu uvedeném v odstavci 1 uzavře nebo dá popud k uzavření smlouvy na úkor jedné nebo více z nich. Podle odstavce 4 téhož zákonného ustanovení pak bude potrestán ten, kdo získá takovým jednáním pro sebe nebo jiného prospěch velkého rozsahu.

K požadavku na prověření praxe ohledně existence praxe bezúročných půjček v obchodní společnosti P. v době předcházející působení obviněných Nejvyšší soud považuje za nutné zdůraznit, že není třeba prověřovat praxi bezúročných půjček v obchodní společnosti P. v době předcházející působení obviněných akad. arch. V. S. a M. S. a Ing. L. P., tedy ohledně smluv, které oni sami neuzavírali. Aniž by se Nejvyšší soud chtěl vyjadřovat k tomu, zda se obvinění dopustili jim v obžalobě kladeného jednání a zda naplnili znaky uvedeného trestného činu, nejedná se v tomto případě o okolnost, která by měla význam pro posouzení jejich trestní odpovědnosti, neboť jde o jednání jiných osob a mimo žalovaný skutek, a z tohoto důvodu nelze také požadovat takové doplnění v rámci vrácení věci státnímu zástupci k došetření. Krajskému soudu navíc nic nebrání, pokud to považuje za potřebné, opatřit si tyto smlouvy, pokud skutečně existují, provést s nimi v hlavním líčení důkaz a v řízení před soudem je z hledisek, na které poukazuje, posoudit. Nejvyšší soud jen v této souvislosti zdůrazňuje, že jde na jedné straně o praxi, ohledně níž by bylo sice možno za splnění zákonných podmínek a při dodržení zásady obžalovací vyvozovat případnou trestní odpovědnost jiných osob, nikoli ale osob obviněných, avšak na druhé straně pouze z takové praxe, pokud by k ní skutečně v obchodní společnosti P. dříve docházelo, nelze dovodit vyloučení jejich trestní odpovědnosti za jednání jim kladené v obžalobě za vinu.

K jednání obviněných akad. arch. V. S. a M. S. uvedenému pod bodem B. obžaloby ministr spravedlnosti prostřednictvím stížnosti pro porušení zákona uvedl, že jeho podstata tkví v tom, že obviněný akad. arch. V. S. a obviněný M. S. využili svého postavení jednatelů několika společností k tomu, aby založili společnost P. S., a. s., jejíž základní jmění vytvořili vložím movitého i nemovitého investičního majetku dalších společností, jež byly následně nuceny si tento majetek pro zajištění vlastní výrobní činnosti pronajímat, čímž jim byla způsobena škoda, a dále k tomu, že do společnosti vložili i ochranné známky „P.“. Ministr spravedlnosti se domnívá, že je zjevné, že oba obvinění zcela flagrantním způsobem překročili svá jednatelská oprávnění. Poškozené společnosti P. o., s. r. o., K. o. P., s. r. o., a H. P. u. o., s. r. o., byly tímto krokem fakticky zbaveny své produkční základny a byly donuceny si příslušná zařízení za nemalé částky pronajímat. K takovému postupu přitom evidentně neexistoval žádný ekonomický důvod a zejména se poškozeným společností nedostalo žádné ekvivalentní protihodnoty. Ministr spravedlnosti poukázal na to, že tyto skutečnosti jsou také obsaženy ve spise v podobě provedených důkazů, přičemž stejně tak jako v předchozích případech není nutné ani možné toto dokazování doplňovat. U tohoto skutku je rozhodné, že obvinění vůbec nebyli oprávněni majetek poškozených společností do společnosti P. S., a. s., transferovat a stejně tak do ní nebyli oprávněni transferovat práva k ochranným známkám „P.“,

Jednání v obžalobě uvedené pod bodem B. kvalifikoval státní zástupce opět jako trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 9 odst. 2 tr. zák. k § 255 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák., ve znění zákona č. [290/1993](#) Sb. Porušení smluvně převzaté povinnosti spravovat cizí majetek je spatřováno v jednání obviněných, o němž je v obžalobě tvrzeno, že je v rozporu s konkrétně uvedeným článkem VIII bod b) Společenské smlouvy o založení společnosti P. o., s. r. o., ze dne 13. 9. 1993, ve znění dodatku ze dne 23. 3. 1994, a dále článku XIV odst. 5 Smlouvy o převodu obchodního podílu a o účasti společnosti B. A., s. r. o., ve společnosti P. o., s. r. o., ze dne 25. 2. 1994.

Nejvyšší soud shledal i tuto námitku obsaženou ve stížnosti pro porušení zákona důvodnou, a to z následujících důvodů. Krajský soud totiž konstatuje, že sám znalec upozornil, že bez hlubší analýzy není možno hodnotit celkový dopad založení společnosti P. S., a. s., daným způsobem a jeho závěry se týkají jen okamžitých ekonomických dopadů. Zcela rozptýleny podle jeho názoru nebyly ani

pochybnosti o způsobu vypracování znaleckého posudku, když nebyl splněn v rámci došetření pokyn vyslechnout přibrané konzultanty v návaznosti na jimi provedenou činnost, čímž mělo být prověřeno, v jakém rozsahu znalec výsledky jejich činnosti verifikoval, a proto je nutno provést výsledky těchto osob. Dále soud prvního stupně požadoval i ohledně tohoto skutku doplnit dokazování zejména komplexním znaleckým posouzením ekonomického stavu společnosti od vstupu společnosti B. A., s. r. o., včetně vzájemných finančních toků a vazeb tak, aby mohly být aktivity obou obviněných hodnoceny ve všech souvislostech. V demonstrativním výčtu na stranách 15 a 16 odůvodnění svého usnesení Krajský soud uvedl, že ve vztahu k tomuto doplnění dokazování jde např. o důsledky zatížení starými dluhy, souvislosti problémů při dodávkách energií, otázku financování K. b., zejména okolnosti a dopady zastavení financování, včetně schopnosti firem plnit své závazky, dále o příčiny a důsledky zastavení výroby, ekonomické důsledky spojené s popsáním způsobem vzniku P. S., a. s., pro ostatní společnosti, zohledňující nikoliv jen bezprostřední dopad – pronájmy, podmínky a ekonomické dopady půjček a bankovních úvěrů atd., to vše v rámci ekonomického propojení firem.

Komplexní znalecké posouzení ekonomického stavu společnosti od vstupu společnosti B. A., s. r. o., včetně vzájemných finančních toků a vazeb tak, aby mohly být aktivity odsouzených hodnoceny ve všech souvislostech, není podle názoru Nejvyššího soudu ohledně skutku pod bodem B. obžaloby, spočívajícího v porušení smluvně převzaté povinnosti spravovat cizí majetek, které má podle obžaloby spočívat v shora popsaném založení společnosti P. S., a. s., dne 27. 6. 1996, vůbec třeba, neboť jde o posouzení, zda došlo k porušení uvedených článků předmětných smluv a zda tím byla způsobena škoda na majetku těchto společností ve výši uvedené v žalobním návrhu obžaloby, která je náležitě konkretizována, a to společnosti P. o., s. r. o., ve výši 592.500,- Kč, společnosti K. o. P., s. r. o., ve výši 52.133.000,- Kč a společnosti H. P. u. o., s. r. o., ve výši 60.832.000,- Kč.

Dále k těmto skutkům Nejvyšší soud podotýká, že soudy tvrzenou „reálnou možností“ získat potřebné účetní doklady nebo výkazy z F. ú. K. a také z K. b., která společnosti financovala a měla mít od začátku přehled o jejich finanční situaci a vývoji, měl ověřit nejprve soud postupem podle § 185 odst. 2 tr. ř., neboť jinak jde o ničím nepodložený předpoklad. Podobně je tomu s obecným tvrzením, že výčet okolností, které je nutno objasnit, je jen demonstrativní, a že v úvahu spíše přichází znalecký posudek ústavu. Takový postup Krajského soudu v Praze neodpovídá ustanovením § 109 a § 110 tr. ř., podle kterých, je-li pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, což je třeba náležitě v usnesení o vrácení věci státnímu zástupci k došetření konkretizovat, je nutné požádat znalce o vysvětlení. Kdyby to nevedlo k výsledku, přibere se znalec jiný. Ve výjimečných zvláště obtížných případech, vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení, může policejní orgán nebo státní zástupce a v řízení před soudem předseda senátu přibrat státní orgán, vědecký ústav, vysokou školu nebo instituci specializovanou na znaleckou činnost k podání znaleckého posudku nebo přezkoumání posudku podaného znalcem. Z těchto ustanovení vyplývají jednoznačně podmínky pro možnost přibrat k podání ústavního znaleckého posudku ve smyslu § 110 odst. 1 tr. ř. státní orgán, vědecký ústav, vysokou školu nebo instituci specializovanou na znaleckou činnost. V této souvislosti Nejvyšší soud poukazuje i na tvrzení Vrchního soudu v Praze v původním usnesení ze dne 27. dubna 2001, sp. zn. 12 To 29/01, že rozsah materiálů je na hranici možnosti posuzování jedné osoby, což vedlo soud prvního stupně k požadavku, aby byl vypracován ústavní posudek (srov. č. 3419 spisu). Takové pokyny obsažené v uvedených usneseních o vrácení věci státnímu zástupci k došetření neodpovídají citovaným ustanovením trestního řádu, a to jednak s přihlédnutím k požadavku na jejich konkrétnost, ale zejména z hlediska jejich zákonnosti.

V zásadě je tedy možno souhlasit se stížností pro porušení zákona, že tato Krajským soudem v Praze jen obecně uvedená a požadovaná doplnění nenaplňují podmínky pro vrácení věci státnímu zástupci k došetření ve smyslu § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. Přitom považuje Nejvyšší soud za nutné zdůraznit, že shora uvedené požadavky týkající se jednotlivých bodů A., B. a C. obžaloby jsou z hlediska jejich konkrétnosti a přesnosti vymezení s poukazem na navazující ustanovení zákona v příkrém kontrastu

se zjištěním a pokyny týkajícími se jediného důvodného pokynu, a to řádného skončení vyšetřování v souladu s ustanovením § 166 tr. ř. ohledně obviněného M. S. , který naopak tyto požadavky splňuje (srov. str. 8 až 13 oproti str. 13 až 16 usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 15. 12. 2005, sp. zn. 5 T 56/2005).

Nejvyšší soud zdůrazňuje, že podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. po předběžném projednání obžaloby soud vrátí věc státnímu zástupci k došetření, je-li toho třeba k odstranění závažných procesních vad přípravného řízení, které nelze napravit v řízení před soudem, nebo k objasnění základních skutkových okolností, bez kterých není možné v hlavním líčení ve věci rozhodnout, a v řízení před soudem by takové došetření bylo v porovnání s možnostmi opatřit takový důkaz v přípravném řízení spojeno s výraznými obtížemi, nebo by zřejmě bylo na újmu rychlosti řízení. V případě obviněných akad. arch. V. S. , M. S. i Ing. L. P. však, s výjimkou procesních pochybení týkajících se osoby M. S. , které však ani ve stížnostech pro porušení zákona namítány nejsou, nebylo možno s ohledem na shora uvedené důvody dospět k závěru, že byly splněny podmínky uvedené v citovaném ustanovení § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. Pouze pro úplnost Nejvyšší soud uvádí, že skutečnosti obsažené ve vyjádření obhájce obviněného M. S. JUDr. R. M. , ať už jde o v mezidobí učiněné opatření policejního orgánu o přibrání znaleckého ústavu podle § 110 odst. 1 tr. řádu, nebo o délku trestního řízení a případné průtahy v jeho průběhu, byť nepochybně mají z hlediska projednávání věci zásadní význam, nemůže Nejvyšší soud v řízení o této podané stížnosti pro porušení zákona s přihlédnutím k § 267 odst. 3 tr. ř. přezkoumávat.

Z těchto shora podrobně rozvedených důvodů Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že napadeným usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 7. 2006, sp. zn. 12 To 29/2006, byl porušen zákon v ustanoveních § 147 odst. 1 a § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. a v řízení mu předcházejícím v ustanovení § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř., a to ve prospěch obviněných akad. arch. V. S. , M. S. a Ing. L. P.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)